

Размеркаванне

Гарызонты

АРХІТЭКТАР, ЯКІ ДАЕ «ДАБРО»

...Стол завалены стосамі дакументаў. Абодва тэлефоны — гарадскі і мабільны — разрываюцца ад звяноў.

— Я ўся ў паперах, — апраўдвае Таццяна ДЗЕМ-ЧАНКА невялікі беспарадак.

Цяжка паверыць, але гэтая сімпатычная дзяўчына — кіраўнік аддзела архітэктуры і будаўніцтва Чачэрскага райвыканкама. На адказнай пасадзе яна ўжо трэці год, а пачынала сваю кар’еру тут як вядучы спецыяліст. У Чачэрску гамільчанка трапіла па размеркаванні, а пасля адпрацоўкі вырашыла застацца — праца ў невялікім гарадку ёй падабаецца.

Фота Надзеі БУЖАН.

У школе Тані лепш за ўсё давалася матэматыка. Калі дадаць да гэтага захапленне жывапісам, было зразумела — з дзяўчыны атрымаецца неаблігі архітэктар. Яна вырашыла праектаваць і паступіла ў Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэт транспарту. Але пасля размеркавання адмовілася ад чарцяжоў.

— Я знайшла занятка, які мне даспадобы — працу з людзьмі, — прызнаецца дзяўчына. — Аднак быць кіраўніком нялёгка: падчас здараецца ўсякае, да кожнага наведвальніка патрабавання свой падыход.

Выбару для першага месца працы было шмат, аднак Таццяна вырашыла паехаць у Чачэрску, бліжэй да дому. Дзяўчына хутка ўцягнулася. Клопатаў хапае — праз Таццяну праходзіць уся архітэктурная дзейнасць у горадзе: яна выдае дазволы на будаўніцтва, добраападаркаванне, рэканструкцыю будынкаў. Самы папулярны запыт ад насельніцтва — перапланіроўка кватэры. Адна з «балоных» тэм — афарбоўка агароджаў. У Чачэрску такой праблемы няма, а ў вёсках часта ўзнікаюць інцыдэнты.

— Выхаджаю ў раён, каб дамоўціцца з чалавекам — пафарбуйце агароджу, — распавядае Таццяна. — І жартую, і прашу, але людзі «выбухаюць» і пачынаюць паліваць негатывам. Калі не слухаюцца, дык даводзіцца выпісваць штрафы. Не падумаўце, што мне падабаецца гэтым займацца, але такія меры сапраўды дысцыплінуюць.

Чым Чачэрску можа прывабіць архітэктара? Заязджаючы ў гэты невялікі гарадок, немагчыма не заўважыць новых мікрапраёнаў — ён

пакрысе разрастаецца. У цэнтры красуецца адрэстаўраваная гарадская ратуша, дзе традыцыйна распісваюцца маладыя. Непадалёк просіць дапамогі пакуль што закінуты архітэктурны помнік XIX стагоддзя — сядзіба Чарнышовых-Круглікавых. Цікаўляюся, ці былі ў Таццяны думкі змяніць аблічча горада.

— Штосьці рэалізаваць атрымалася, напрыклад, перафарбавалі фасады жылых дамоў, аднавілі агароджы. Задумак на будучыню яшчэ шмат, — дзеліцца думкамі спецыяліст. — Але я разумею, што за ўсімі прапановамі і праектамі стаяць вялікія грашовыя сродкі. Для мяне Чачэрску — невялікі, але вельмі сімпатычны, мілы горад, які прываблівае сваёй гасціннасцю. Мабыць, таму сюды прыязджае шмат моладзі, і многія застаюцца.

Дарэчы, і калектыв у райвыканкаме збольшага малады — многія прыйшлі працаваць у адзін год з Таццянай. Маладым спецыялістам выдзяляецца службовае жыллё, зраз дзяўчына жыве ў аднапакаёўцы. Калі ў госці прыязджаюць сябры, яна праводзіць для іх невялікую экскурсію па горадзе. У абавязковым спісе — ратуша, сядзіба, парк, амфітэатр. Пры жаданні можна схадзіць у кінатэатр альбо рэстаран. Але дзяўчына ловіць сябе на думцы, што нават падчас адпачынку працягвае працаваць:

— Іду па вуліцы і для сябе заўважаю — ага, тут агароджа не пафарбавана, перад домам куча пяску насыпана — непарадак! А вось ад такой клумбы я не адмовілася б, — усміхаецца суразмоўца.

Але, нават нягледзячы на пастаянныя клопаты і недахоп часу, Таццяна задаволеная сваёй працай — ёй пашанцавала знайсці любімы занятак і рэалізаваць сябе як спецыяліст.

Кацярына РАДЗЮК.

radziuk@zviazda.by

Мінск — Чачэрску — Мінск.

ЯК «ПРЫРУЧЫЦЬ»... ПРАЦУ?

Моладзь з рабочымі прафесіямі чакаюць паўсюль

У моладзі рабочыя прафесіі асаблівай папулярнасцю не карыстаюцца. Але гэта не азначае, што яны не запатрабаваны на рынку працы. І калі маладым эканамістам і юрыстам усё часцей даводзіцца адкладваць свой дыплом аб вышэйшай адукацыі ўбок, то кіроўцы, муляры, электрамонтёры без працы не застаюцца, больш за тое, іх чакаюць паўсюдна. Сёлетнія выпускнікі Лунінецкага дзяржаўнага прафесійна-тэхнічнага каледжа сельскагаспадарчай вытворчасці расказалі пра свой першы працоўны досвед і падзяліліся планами на будучыню.

Уладзіслаў САРОКА паступіў у каледж пасля заканчэння базавай школы. Паколькі хлопец нарадзіўся і вырас у вёсцы, спецыяльнасць ён сабе выбраў таксама «вясковую» — «трактарыст-машыніст, слесар».

— Па размеркаванні мяне накіравалі ў СВК «Вулькаўскі світанак», што знаходзіцца ў вёсцы Вулька-2 Лунінецкага раёна. Тут я працую трактарыстам, у асноўным кармлю статак з дапамогай кормараздатчыка, — расказвае малады чалавек.

У першы тыдні працы Уладу прыйшлося няпроста: хоць і вучыўся ён у каледжы тры гады, ведаў, якія спатрэбіліся яму на практыцы, не хапала. Хлопец прызнаецца, што спачатку не разумеў, што да чаго і як трэба працаваць. Але вучыўся гэтаму, ды і вопытныя работнікі дапамагалі, за што Улад ім вельмі ўдзячны. «Увогуле, з калектывам мне пашанцавала, людзі тут працуюць простыя, калі што, заўжды магу да іх звярнуцца. Шкада толькі, што моладзі мала. Добра, хоць аднагрупніка майго сюды адправілі па размеркаванні — удвух вяселья працуюцца».

За некалькі месяцаў хлопец паспеў ацаніць усе плюсы і мінусы сваёй працы:

— У цэлым мне падабаецца, і я рады, што трапіў менавіта ў «Вулькаўскі світанак». Па-першае, задаволены заробатнай платой. Маладому нежанатаму хлопцу 4-5 мільёнаў хапае з лішкам. Магу траціць грошы не толькі на сябе, але і на падарункі сваёй дзяўчыне. Па-другое, пра жыллё клапаціцца не трэба: у гэтай вёсцы жыве мая бабуля. Цяпер я і кампанію ёй увечары магу скласці, і па гаспадарцы дапамагчы. Па-трэцяе, вёска — гэта цішыня і спакой, прырода, свежае паветра... адным

словам, рамантыка! Што да адмоўных момантаў, то тут, на жаль, няма месцаў, дзе моладзь магла б бавіць час, нават на дыскацеку трэба ехаць або ў горад, або ў іншыя вёскі.

Планы на будучыню Улад пакуль што строіць не спяшаецца: зусім нядаўна ён атрымаў павестку ў ваенкамат, таму ёсць верагоднасць, што ў самы бліжэйшы час з трактарыста яму давядзецца перакваліфікавацца ў салдата.

Некаторыя выпускнікі каледжа атрымалі накіраванне на размеркаванне ў родную вёску. Напрыклад,

Фота Надзеі БУЖАН.

дзевятнаццацігадовы **Аляксандр ШКУТ** працуе ў прыватным прадпрыемстве «Рэдзігерава-Агра».

— Па спецыяльнасці я трактарыст-машыніст, слесар, але займаюся ў асноўным перавозкай людзей, часам таксама вазу будаўнічыя матэрыялы. Як толькі прыйшоў на працу, то нават крыху спужаўся той адказнасці, якая лягла на мае плечы. Аднак хутка ўвайшоў у рытм працоўных будняў. Прыемна, што веды, атрыманыя ў каледжы, спатрэбіліся: без іх немагчыма займацца рамонтам тэхнікі. Адчуваю, што гэта мая справа, і сферу дзейнасці мяняць не збіраюся.

Расказваючы пра месца сваёй працы, Саша адзначае, што ў калектыве шмат маладых. Гэта азначае,

што не ўсе мараць пра гарадское жыццё і працу ў офісе.

— Грошай зарабляю дастаткова, але, каб патраціць іх, даводзіцца ехаць у раённы цэнтр. Кавярні, клубы, спартыўныя комплексы, кінатэатры — усё там. У гэтым, безумоўна, вёска вельмі прайграе, — гаворыць хлопец. — Скажам, пасля працы я вымушаны бавіць час каля камп'ютара: гуляю ў гульні, сяджу ў сацыяльных сетках. Адным словам, сумна.

Лунінчаніна **Яраслава МЕЛЬЯНЦА** спачатку таксама размеркавалі ў вёску. Але гарадскому жыхару было там няўтульна, праца не падалася. Кіраўніцтва гэта заўважыла, і Яраслаў атрымаў адмацаванне ад размеркавання.

— Жыццё ў вёсцы не для мяне, — прызнаецца хлопец, — але ў Лунінец не маглі накіраваць усіх ахвотных. Прышлося самастойна шукаць працоўнае месца, але з гэтым праблем не ўзнікла. Людзям з прафесійна-тэхнічнай адукацыяй у інтэрнеце прапаноўваюць шмат вакансій. У каледжы, акрамя спецыяльнасці «кіроўца», я атрымаў дадатковую, але на платнай аснове — «электрагазаваршчык». Яна мне якая раз і спатрэбілася: цяпер я працую на заводзе «Лідсельмаш».

Яраслаў не пабаяўся невядомага і паехаў у Ліду — горад, з якім яго нічога дагэтуль не звязвала:

«Так, спачатку я адчуваў сябе некамафортна, але да ўсяго можна прывычацца, тым больш што я сам выбраў гэтае месца». Добры заробак дазваляе Яраславу здымаць кватэру. І ўсё ж спыняцца на дасягнутым ён не збіраецца, падумвае ў хуткім часе пераехаць у сталіцу. «Мінск — вялікі горад, адпаведна, там больш магчымасцяў, — разважае Яраслаў. — Не выключваю, што паспрабую вучыцца далей, хоць я і даказаў на ўласным вопыце, што не абавязкова мець дыплом ВНУ, каб добра зарабляць».

І няхай цяпер нехта скажа, што быць рабочым сёння — гэта не прэстыжна!

Ганна КУРАК,
студэнтка III курса Інстытута
журналістыкі БДУ.

ЧЭМПІЁНКА... ПА ШЫЦЦІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— **Слухай, чаму выдатніца (у Вольгі сярэдні бал быў 9,2. — Аўт.) выбрала швейны каледж, а не ВНУ?**

— Я прыйшла па прафесію. Можна было б паступіць у Віцебскі тэхналагічны ўніверсітэт на дызайнера, але я хацела асвоіць тэхналогію працы з самых азоў, каб быць кваліфікаваным спецыялістам і ўмець рабіць усё — ад зарысоўкі да пашыву.

— **Шыць спрабавала яшчэ ў школьныя гады?**

— З сёмага класа я ўдзельнічала ў алімпіядах па працоўным навучанні. Займала высокія месцы на вобласці і на ўзроўні рэспублікі. Шыць сабе адзенне пачала ў 16 гадоў. Вядома, я не ведала ніякага канструявання, таму рабіла так, як уяўляла сама. Потым, ужо ў каледжы, навучылі і чарцяжы малюваць, і вытатку разлічваць.

— **У тваім гардэробе шмат адзення ўласнага пашыву?**

— Хапае. Раблю сабе сукенкі на кожны выпадак. Ёсць нават такія, што стварыла па натхненні і яшчэ ні разу не надзела. Падабаецца працаваць над паліто, я іх ужо больш за 10 адшыла. На першае патраціла тры тыдні, цяпер атрымліваецца значна хутчэй. Апошняе паліто, простае канструкцыі, рабіла для мамы: за тры гадзіны яго раскроіла і за пяць пашыла. Колькі часу пойдзе на стварэнне рэчы, залежыць ад складанасці вырабу. Бывае,

простая сукенка і за пару гадзін гатовая, а калі з драпіроўкай — больш за два дні прасядзець над ёй можна.

— **Тыповая дзявочая праблема — «няма чаго апрануць» — у цябе ўзнікае?**

— Здараецца, але пытанне вырашаецца хутка. Іду ў краму і набываю тканіну. Тым больш сёння нескладана знайсці розную фурнітуру і ўпрыгажэнні на адзенне. Я пастаянна шую сама, паколькі часам хочаш пэўную рэч, уяўляеш, як яна павінна выглядаць, але ў продажы такой няма. Прыгавдаю, якія дэталі цікавыя бачыла, напрыклад, нейкі каўнерык ці выраз, і так збіраю вобраз. Ідэямі з модных паказаў таксама часам карыстаюся. Але не бывае такога, каб я пашыла рэч дакладна, як на фота ў часопісе: усё роўна штосьці змяняю, дабаўляю свае дэталі.

— **Крамы адзення часта наведваеш?**

— Магу зайсці паглядзець, што новенькае з'явілася на рынку, каб для сябе цікавыя ідэі знайсці, ведаць, што прапаноўваць кліентам. Як на экскурсію.

— **Брак у адзенні, напэўна, бачыш адразу?**

— Раней не звяртала ўвагі на вопратку іншых людзей, а цяпер у вочы кідаецца, калі какетка крыва прышыта ці пасадка не такая. Найбольш распаўсюджаны брак у масавай вытворчасці — гэта смецце (неабрэзанія і незапраўленыя ніткі). Беларускія фірмы, тыя ж «Калінка», «Элема», такога звычайна не да-

пускаюць, у дарагіх буціках падобныя недахопы таксама рэдка сустракаюцца. Затое ў адзенні, што прадаецца на рынку, столькі дэфектаў! І зрэзы не апрацаваныя, і нават рукавы левы з правым могуць быць пераблытаны.

— **Ужо атрымліваеш заказы ад сябровак?**

— Так, дзяўчаты прыходзяць сукенкі пашыць. Звычайна на першай прымерцы, калі дэталі яшчэ толькі раскроены і змацаваны на чарнавую, яны хвалююцца, каб закончаны выраб на іх добра глядзеўся. Большасць з кліентаў жа, у адрозненні ад швачак, не могуць уявіць, якой гэтай рэч атрымаецца ў выніку. Галоўны эксперт для мяне — мама. У асноўным для яе шую, бо яна можа вытрымаць усё (усміхаецца). Часам штосьці не атрымліваецца, пачынаю эксперыментаваць — і мама стаіць, маўчыць, церпіць да канца.

— **Чым пасля каледжа збіраешся заняцца?**

— Думаю пайсці на завочнае ў ВНУ. А пасля адпрацоўкі па размеркаванні хацелася б сваю справу адкрыць, што-небудзь творчае.

— **Што, на тваю думку, самае складанае ў швейным майстэрстве?**

— «Пасадзіць» выраб на заказчыка. Можна якасна пашыць, але калі рэч не падыдзе ідэальна, чалавек будзе адчуваць сябе ў ёй некамафортна. Нас у каледжы, дарэчы, вучаць, як правільна працаваць з кліентам. Напрыклад, каб зацікавіць заказчыка з самага пачатку,

Фота Ганны БІЗУНКОВАЙ.

Прататып майкі-пераможцы. Падобны дэкор Вольга прадставіла на чэмпіянаце. На дзяўчыне, дарэчы, адзенне ўласнага пашыву.

трэба паказаць яму добрую зарысоўку. А каб карэкта патлумачыць чалавеку, які фасон падыдзе для яго фігуры, лепш акцэнтаваць увагу на тым, што трэба падкрэсліць, а не якія недахопы схаваць.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by